

SINTEZA
obiecțiilor și propunerilor (recomandărilor)
pe marginea proiectului hotărârii Guvernului privind aprobarea
proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative
(modificarea condițiilor de exercitare a activității de întreprinzător de către gospodăriile țărănești)

Autorul obiecțiilor și propunerilor	Obiecții și propuneri	Rezultatul examinării
<p>Ministerul Muncii și Protecției Sociale nr. 07/1246 din 12 aprilie 2023</p>	<p>Prin prezenta, Ministerul Muncii și Protecției Sociale, urmare a examinării setului de materiale aferent proiectului de hotărâre privind aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (modificarea condițiilor de exercitare a activității de întreprinzător de către gospodăriile țărănești), autor - Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare (număr unic 219/MAIA/2023), în limita competenței funcționale, comunică următoarele.</p> <p>La Art. I pct. 5 din proiectul de lege referitor la modificarea art.22 alin.(2) din Legea 1353/2000 privind gospodăriile țărănești (de fermier).</p> <p>Potrivit prevederilor art. 51 din Legea nr. 156/1998 privind sistemul public de pensii stagiul de cotizare realizat anterior implementării evidenței individuale se confirmă prin carnetul de muncă sau prin alte acte eliberate în modul stabilit. Modul de confirmare a stagiului de cotizare sus-menționat se stabilește de către Guvern.</p> <p>Astfel, conform pct.69 din Regulamentul privind modalitatea de calculare a pensiilor și modalitatea de confirmare a stagiului de cotizare pentru stabilirea pensiilor, aprobat prin Anexa nr.1 la Hotărârea Guvernului nr.165/2017, stagiul de cotizare realizat până la introducerea evidenței individuale de asigurări sociale (până la 1 ianuarie 1999) se confirmă prin carnetul de muncă sau prin alte documente eliberate în modul stabilit.</p> <p>În urma introducerii evidenței individuale de asigurări sociale (după 1 ianuarie 1999), stagiul de cotizare se confirmă în baza datelor din contul personal de asigurări sociale al persoanei asigurate, gestionat în conformitate cu Legea privind sistemul public de asigurări sociale.</p> <p>Consecutiv, în condițiile operării modificărilor în cauză la art. 22 alin (2) din Legea 1353/2000, devine incertă confirmarea modului de evidență a timpului de lucru în gospodăria țărănească, care se include în vechimea în muncă și în stagiul de cotizare. Prin urmare, modificarea propusă nu se susține.</p>	<p>Nu se acceptă, întrucât obligativitatea ținerii și completării carnetelor de muncă a fost exclusă din legislație prin Legea nr. 123/2017 pentru modificarea și completarea unor acte normative. Or, potrivit Notei informative la legea invocată, autorul menționa că „Această măsură nu va afecta drepturile angajaților și nici posibilitatea Inspectoratului de Stat al Muncii de a efectua controale și a asigura respectarea legislației muncii, avându-se în vedere că datele din carnetul de muncă se regăsesc în alte documente privind relațiile de muncă (contractul individual de muncă, ordine interne, FSIC16)”.</p> <p>Ținem să observăm că proiectul nu urmărește excluderea obligativității <i>evidenței timpului de muncă</i>. Propunerea se limitează doar la excluderea obligativității <i>efectuării înscrierii în carnetul de muncă</i>, care nu mai este reglementat de legislația Republicii Moldova.</p> <p>Totodată, considerăm necesar de subliniat că întrucât gospodăria țărănească folosește pe larg munca zilierilor, evidența acestora și a muncii prestate se face în baza Legii nr. 22/2018 privind exercitarea unor activități necalificate cu caracter ocazional desfășurate de zilieri.</p> <p>De asemenea, articolul 106 din Codul muncii prevede că „Angajatorul este obligat să țină, în modul stabilit, evidența timpului de muncă</p>

		<p>prestat efectiv de fiecare salariat, inclusiv a muncii suplimentare, a muncii prestate în zilele de repaus și în zilele de sărbătoare nelucrătoare”, iar prin Convenția colectivă (nivel național) nr. 17/2020 a fost aprobat modelul Tabelului de evidență a timpului de muncă, care servește la evidența timpului de muncă.</p> <p>Astfel că sintagma „, în modul stabilit de Lege” propusă a fi inserată în textul actului normativ, urmărește să asigure aplicarea alineatului la orice reglementare existentă sau care în viitor va reglementa modalitatea evidenței timpului de muncă.</p>
<p>Ministerul Muncii și Protecției Sociale 16/1888 din 24 mai 2023</p>	<p>Ministerul Muncii și Protecției Sociale a examinat demersul nr. 14-02/1296 din 05.05.2023 referitor la avizarea repetată a proiectului de hotărâre de Guvern privind aprobarea proiectului de Lege pentru modificarea unor acte normative (modificarea condițiilor de exercitare a activității de întreprinzător de către gospodăriile țărănești) (numărul unic 219/MAIA/2023) și conform competenței funcționale, comunică lipsa obiectivelor și propunerilor pe marginea acestuia.</p>	<p>Se acceptă.</p>
<p>Ministerul Justiției nr. 04/2-3339 din 21 aprilie 2023</p>	<p>Cu referire la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (modificarea condițiilor de exercitare a activității de întreprinzător de către gospodăriile țărănești) (număr unic 219/MAIA/2023), comunicăm următoarele.</p> <p>Din punct de vedere conceptual:</p> <p>Potrivit notei informative, conceptul gospodăriei țărănești are la bază ideea dezvoltării unor afaceri de familie în agricultură bazată pe munca personală a membrilor ei. Pentru susținerea lor, prin acte normative au fost acordate un șir de facilități, în raport cu alte forme de activități de întreprinzător, cum ar fi cota impozitului pe venit, sistemul de ținere a contabilității, contribuții de asigurări sociale. Analizând suprafața terenurilor agricole declarate de către gospodăriile țărănești în cererile de acordare a subvențiilor s-a constatat că în jur de 8% din acestea dețin terenuri cu o suprafață mai mare de 150 ha, înregistrându-se gospodării cu o suprafață de 10 000 ha, deși Legea nr. 1353/2000 privind gospodăriile țărănești (de fermier), impune ca o condiție pentru desfășurarea activității sub această formă utilizarea preponderentă (mai mult de 50 la sută) a muncii personale a membrilor săi, obligând în același</p>	<p>Se acceptă de principiu, dar dorim să observăm că scopul urmărit de proiect nu este de a îngreuna dreptul de proprietate, ci acela de a stabili un criteriu obiectiv și ușor de utilizat de către autorități pentru a aprecia dacă o gospodărie țărănească a depășit sau nu cadrul unei afaceri de familie.</p> <p>Proiectul de lege nu îngreunează dreptul gospodăriei țărănești de a deține în proprietate anumite bunuri, ci limitează posibilitatea desfășurării activității agricole sub această formă organizatorico-juridică.</p> <p>Articolul 4 alineatul (3) din Legea nr. 1353/2000 privind gospodăriile țărănești (de fermier), în redacția proiectului, stabilește că față de gospodăria țărănească care va depăși suprafețele și numărul de animale prevăzute în anexă și nu își</p>

timp în caz de depășire a acestei limite la încetarea activității. În practică se dovedește imposibilă de apreciat care este ponderea muncii personale a membrilor gospodăriei în raport cu munca altor salariați. În acest sens, se propune substituirea criteriului „utilizării muncii personale a membrilor gospodăriei țărănești” prin instituirea unor limite a suprafețelor și animalelor pe care le poate deține o gospodărie țărănească. Propunerea are drept obiectiv trecerea gospodăriilor țărănești, activitatea cărora a depășit cadrul unei afaceri de familie, la alte forme organizatorico -juridice.

Atragem atenția că, limitarea propusă în proiect aduce atingere dreptului la proprietate. Astfel, amintim că, art. 46 din Constituție garantează dreptul la proprietatea privată și protecția acesteia. Prin conținutul său el exclude posibilitatea îngrădirii, prin utilizarea pîrghiilor economice și sociale, a dreptului la proprietatea privată. Consacrîndu-l ca instituție juridică și ca unul din drepturile fundamentale ale persoanei, dispozițiile acestui articol obligă statul și ceilalți titulari ai puterii publice să respecte proprietatea și să se abțină de la orice acțiune ce ar aduce atingere acestui drept (Hotărîrea Curții Constituționale nr. 38/1999 (importul mijloacelor de transport)).

Totodată, deși dreptul de proprietate este un drept subiectiv, conferind titularului capacitatea de a exercita în putere proprie și în interes propriu atributele de posesiune, de folosință și de dispoziție asupra bunurilor sale, și face parte din categoria drepturilor absolute, el este susceptibil de limitare, deoarece în conținutul său dreptul de proprietate nu este neîngrădit. Pornind de la un interes general, legislatorul poate să instituie norme speciale privind dreptul de proprietate (Hotărîrea Curții Constituționale nr. 10/2006 (activitatea cooperativelor de consum), § 3).

Din prevederile constituționale și cele ale Convenției europene a drepturilor omului rezultă că dreptul de proprietate nu este unul absolut și legiuitorul poate stabili norme cu privire la folosința bunurilor, cu condiția ca acestea să corespundă unui interes public și să fie proporționale scopului urmărit (Hotărîrea Curții Constituționale nr. 24/2011 (retragerea licenței unei bănci), § 49).

Marja de apreciere de care dispun statele presupune faptul că autoritățile naționale sunt mai în măsură să aprecieze unele situații și pot adopta acțiuni prin care s-ar limita drepturile garantate, dar respectând întotdeauna principiile legalității, proporționalității și legitimității scopului urmărit (Hotărîrea Curții Constituționale nr. 19/2011 (înlesniri sociale unor categorii de salariați), §37).

Astfel, orice restricție, înainte de a fi instituită, trebuie raportată la prevederile art. 54 din Constituție, care prevede că restrângerea trebuie să fie

va executa obligația de la art. 3 alin. (3) se va aplica regimul fiscal similar persoanelor juridice care desfășoară activitate agricolă.

Ceea ce în mod practic se va materializa prin existența unor gospodării țărănești care vor depăși limitele stabilite de lege, doar că față de ele nu se va aplica regimul fiscal stabilit pentru gospodăriile țărănești.

	<p>proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății (Hotărârea Curții Constituționale nr. 40/2001 (constituirea gospodăriei țărănești)).</p> <p>În context, remarcăm că, limitarea dreptului de proprietate urmează a fi argumentată în nota informativă, fiind precizate argumentele în privința modului de stabilire a acestor limite.</p>	
	<p>Adițional, atragem atenția că, în virtutea normelor constituționale de la art. 126 alin. (2) lit. b), statul trebuie să asigure libertatea comerțului și activității de întreprinzător, protecția concurenței loiale, crearea unui cadru favorabil valorificării tuturor factorilor de producție.</p> <p>Prin urmare, norma propusă la art. 3 alin. (2) din Legea nr. 1353/2000 prin Art. I pct. 2 alineatul întâi din proiectul legii „Terenurile sau animalele deținute de gospodăria țărănească în proprietate sau folosință nu pot depăși suprafețele sau numărul de animale prevăzute în anexă” necesită a fi revăzută. Totodată, atragem atenția că, gospodăriile țărănești pot deține doar proprietate privată, motiv pentru care se vor face precizările necesare în textul proiectului.</p>	<p>Observăm că proiectul de lege nu încalcă dreptul constituțional cu privire la libertatea comerțului și activității de întreprinzător, întrucât gospodăria țărănească care nu va întruni condițiile stabilite de lege pentru exercitarea activității sub această formă organizatorico - juridică va avea posibilitatea desfășurării aceleiași activități sub altă formă organizatorico-juridică, cum ar fi societate cu răspundere limitată, societate pe acțiuni sau cooperativă de producție.</p>
	<p>Într-o altă ordine de idei, menționăm că, potrivit pct. 9 din Metodologia de analiză a impactului în procesul de fundamentare a proiectelor de acte normative, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 23/2019, orice concluzie formulată în cadrul analizei necesită a fi argumentată în baza datelor disponibile sau, în cazurile când acestea lipsesc, în baza presupunerilor clare și logice, care sunt explicate; informația utilizată în cadrul analizei trebuie să fie veridică și certă (fiind prioritare sursele oficiale cu date statistice). Odată cu expunerea informației, pentru a asigura trasabilitatea acesteia, este obligatorie indicarea sursei de obținere și, după caz, a autorului acesteia; datele utilizate în cadrul argumentării și expunerii vor fi, după posibilitate, prezentate în mod cuantificat în unități ce pot fi supuse comparațiilor, raportate, după caz, la aceeași perioadă de timp. În cazul în care există mai multe tipuri de informație, prioritate vor avea datele care sunt sau pot fi cuantificate.</p> <p>Prin urmare, în măsura în care asemenea date nu au fost indicate în Analiza impactului, nu pot fi analizate în mod cert beneficiile în urma implementării proiectului enunțat.</p>	<p>Conceptual se acceptă, dar ținem să precizăm că Ministerul a înaintat demersuri către Serviciul Fiscal de Stat, Institutul Muncii, Institutul Național de Cercetări Economice prin care s-a solicitat informații necesare fundamentării analizei impactului. Cu toate acestea, entitățile enunțate fie au comunicat despre dificultatea identificării datelor solicitate, fie s-au abținut să comunice careva informații.</p>

Potrivit Art. III din proiectul legii se instituie derogarea de la Codul civil prin care gospodăriilor țărănești, într-un interval de timp de 8 luni, li se permite reorganizarea în alte forme organizatorico-juridice. Autorul proiectului menționează că, ținând cont de prevederile art. 34 alin. (4) din Codul civil, în conformitate cu care „asupra activității de întreprinzător desfășurate fără constituirea de persoană juridică se aplică regulile care reglementează activitatea persoanelor juridice cu scop lucrativ dacă din lege sau din esența raporturilor juridice nu rezultă altfel” întrucât, gospodăria țărănească are statut de persoană fizică se apreciază că față de aceasta, de principiu, nu poate fi aplicată instituția reorganizării, întrucât prin natura sa o persoană fizică nu poate fi transformată într-o persoană juridică. Aplicarea reorganizării față de gospodăria țărănească se va limita doar la drepturile și obligațiile patrimoniale ale acesteia, fără a afecta însă drepturile personale nepatrimoniale.

Astfel, pornind de la conceptul reorganizării care este un procedeu juridic de transmitere a patrimoniului prin succesiune de la o persoană juridică la alta potrivit căreia succesorul continuă raporturile juridice în locul predecesorului său, remarcăm că, patrimoniul gospodăriilor țărănești se formează pe baza bunurilor cetățeanului (familiei). Patrimoniul gospodăriilor țărănești este inseparabil de bunurile personale ale membrilor.

Totodată, este de remarcat că, membrii gospodăriei țărănești poartă răspundere solidară nelimitată pentru obligațiile acesteia cu întreg patrimoniul lor, cu excepția bunurilor care, potrivit Codului de executare, nu fac obiectul urmăririi.

Prin urmare, reorganizarea propusă în proiect nu poate fi realizată din punct de vedere juridic.

De principiu se acceptă, dar dorim să atragem atenția că norma de la articolul III din proiect este o normă dispozitivă. Adică, această reglementează *posibilitatea* reorganizării gospodăriei țărănești în altă formă organizatorico-juridică. Acea gospodărie țărănească care va decide reorganizarea, va suporta toate consecințele acestei decizii, inclusiv includerea bunurilor membrilor gospodăriei în patrimoniul persoanei juridice create ca rezultat al reorganizării.

Ca o soluție, propunem a examina opțiunea atribuirii statutului de persoană juridică gospodăriilor țărănești, pornind de la faptul că respectivul subiect de drept în esență desfășoară activități caracteristice unei persoane juridice și având inclusiv elementele unei persoane juridice. Drept rezultat, în cazul în care gospodăria țărănească va depăși limitele unei afaceri de familie, respectiva va avea două opțiuni: încetarea activității sau reorganizarea în conformitate cu prevederile Codului civil. Această soluție va putea fi aplicată cu titlu permanent pentru situațiile ce vor apărea în viitor. Totodată, similar societății în nume colectiv și societății în comandită asociații cărora la fel răspund solidar și nelimitat pentru obligațiile societății comerciale, se va prevedea că, în cazul reorganizării gospodăriei țărănești (persoană juridică) în societate pe acțiuni, în societate cu răspundere limitată sau în cooperativă, membrii continuă, în termen de 3 ani, să răspundă solidar și nelimitat pentru obligațiile născute pînă la reorganizare. Membrul nu este absolvit de răspundere nici în cazul în care, pînă la expirarea termenului de 3 ani, înstrăinează dreptul de participațiune la capitalul social. În acest mod se va evita reorganizarea abuzivă și limitarea de drept a obligațiilor membrilor și prejudicierea creditorilor în cazul reorganizării gospodăriei țărănești într-o persoană juridică în care asociații duc o răspundere limitată. Răspunderea membrilor se va limita la termenul general de prescripție adică la de trei ani de la data ajungerii obligației la scadență (art. 391 din Codul civil).

Suplimentar, în situația în care se va decide revizuirea inclusiv a modului de constituire a acestor subiecți de drept, pentru a nu impune reînregistrarea gospodăriilor țărănești existente, în dispoziții finale se va putea de prevăzut că gospodăriile țărănești înregistrate pînă la intrarea în vigoare a legii nu vor fi supuse reînregistrării.

În același timp, urmează a se ține cont că, în cazul în care la reorganizarea gospodăriei țărănești pasivul va fi mai mare decât activul, persoana juridică va intra în insolabilitate. În acest caz vor fi aplicabile prevederile art. 223 alin. (1) lit. e) din Codul civil, în conformitate cu care persoana juridică se dizolvă în temeiul: insolabilității sau încetării procesului de insolabilitate în legătură cu insuficiența masei debitoare.

Concomitent atragem atenția că, potrivit Analizei impactului ca măsură de stimulare a trecerii la alte forme organizatorico-juridice a gospodăriilor țărănești care nu respectă condițiile pentru desfășurarea activității sub această formă se propune scutirea de taxa de înregistrare a societăților comerciale sau a cooperativelor depuse de către fondatorul gospodăriei țărănești a cărei

Nu se acceptă. Or, scopul proiectului nu este acela de a transforma statutul gospodăriei țărănești de persoană fizică în persoană juridică. Reorganizarea este reglementată în proiect doar ca o alternativă tranzitorie și excepțională, în cazul în care gospodăria țărănească nu va dori să-și reducă suprafețele sau numărul de animale în limitele stabilite de lege. După împlinirea termenului prevăzut în proiectul de Lege, va fi aplicată procedura de încetarea a activității, reglementată de Legea nr. 220/2007 privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali.

De asemenea, soluția propusă de autorul avizului nu înlătură problema patrimoniului gospodăriei țărănești – persoană juridică. Astfel, în procesul de reînregistrare a gospodăriilor țărănești din persoană fizică în persoană juridică, în fața autorităților publice se va pune problema bunurilor care formează patrimoniul persoanei juridice.

Se acceptă. Textul din Analiza impactului a fost redactat

	<p>activitate a încetat. În acest sens, menționăm că prevederi privind scutirea de la taxa de stat nu se regăsesc în proiectul legii, prin urmare, propunem înlăturarea acestei omisiuni.</p>	
	<p>Adițional, remarcăm că, prin alin. (4) se instituie responsabilitatea doar pentru obligațiile fiscale ale succesorilor gospodăriilor țărănești, însă prin reorganizare se transmit toate obligațiile.</p>	<p>Se acceptă. Avînd în vedere caracterul general al prevederilor 185 din Codul fiscal, care operează cu termenul de „persoane reorganizate”, fără a se preciza dacă sunt persoane fizice sau juridice, fiind incident astfel și în ipoteza reglementată de proiectul de lege, alineatul (4) s-a exclus.</p>
	<p>Din punct de vedere al regulilor de tehnică legislativă: La Art. I (Legea nr. 1353/2000 privind gospodăriile țărănești (de fermieri)): 1. La pct. 1: 1) La referința la „venitul din activitatea agricolă” cu care se propune a fi substituit textul de la art. 2 alin. (1) din Legea nr. 1353/2000 privind gospodăriile țărănești se va utiliza termenul „cuvintele” și nu „textul”. Se va reține că, cuvântul „textul” se folosește pentru individualizarea unor cuvinte și cifre, cuvinte și semne de punctuație, cifre și semne de punctuație, iar în celelalte cazuri, pentru formularea dispozițiilor de modificare și completare, se utilizează termenii „cuvântul”/„cuvintele”, după caz, termenii „cifra”/„cifrele” (observație valabilă pentru toate cazurile similare din proiect).</p>	<p>Se acceptă.</p>
	<p>2) La art. 2 alin. (4¹) din Legea nr. 1353/2000, propunem ca cuvîntul „administratorului” să fie succedat de cuvintele „gospodăriei țărănești”.</p>	<p>Se acceptă.</p>
	<p>2. La pct. 2: 1) În cazul în care se face referință la două alineate structurale consecutive, se utilizează cuvântul „alineatele”, iar enumerarea se redă după următorul exemplu: „alineatele (2) și (3)”. Prin urmare, la pct. 2 textul „alineatul (2)-(3)” se va substitui cu textul „alineatele (2) și (3)”.</p>	<p>Se acceptă.</p>
	<p>2) Adițional, în proiect se vor uniformiza trimiterile la articole și alineate. Astfel, la trimiterile la (articole, alineate, litere), se vor utiliza abrevierile acestora („art.”, „alin.”, „lit.”) (obiecție valabilă la art. 3 alin. (3), art. 4 alin. (3), art. 27 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 1353/2000, Art. III alin. (1) și (2) din proiectul legii).</p>	<p>Se acceptă.</p>
	<p>1) La art. 4 alin. (2) propunem ca referința la Codul de executare să includă și articolul din Codul de executare care indică bunurile care nu pot fi urmărite. Totodată, remarcăm că, nu este necesar a indica sursa publicării Codului de executare.</p>	<p>Se acceptă.</p>
	<p>2) Prin pct. 8 se abrogă literele e) și g), prin urmare, la pct. 8, cuvântul „litera”</p>	<p>Se acceptă.</p>

	<p>se va substitui cu cuvântul „literele”.</p> <p>La cuprinsul care se propune prin Art. II la art. 24 alin. (2) din Legea nr. 228/2010 cu privire la protecția plantelor și la carantina fitosanitară noțiunea „activitate de antreprenoriat” se va substitui cu noțiunea „activitatea de întreprinzător”, pentru a uniformiza terminologia din legislația domeniului respectiv.</p> <p>La Art. III (Dispoziții tranzitorii):</p> <p>4. Referința la Codul civil și Legea privind gospodăriile țărănești (de fermieri) se va reda, ținând cont de prevederile art. 55 alin. (5) din Legea nr. 100/2017, astfel încât la indicarea datei adoptării actului normativ să se indice numărul de ordine ca element de identificare, la care să se adauge anul în care aceste a fost adoptat, fiind despărțite de o bară „/”.</p> <p>5. La alin. (5), noțiunea „actele permise” este greșită, prin urmare, se va substitui cu noțiunea „actele permisive”.</p> <p>6. Dispoziția de la alin. (6) din același articol este formulată defectuos, prin urmare, se va ajusta corespunzător. Astfel, se propune ca cuvintele „orice măsură necesară și proporțională” să fie substituite cu cuvintele „toate măsurile necesare și proporționale”.</p>	<p>Nu se acceptă, întrucât articolul 13 din Legea nr. 845/1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi, utilizează termenul de forme ale activității de <i>antreprenoriat</i>.</p> <p>Se acceptă.</p> <p>Se acceptă.</p> <p>Se acceptă.</p>
<p>Ministerul Justiției nr.04/2-4340 din 23 mai 2023</p>	<p>Cu referire la proiectul de lege definitivat pentru modificarea unor acte normative (modificarea condițiilor de exercitare a activității de întreprinzător de către gospodăriile țărănești) (număr unic 219/MAIA/2023), comunicăm următoarele.</p> <p>Din punct de vedere conceptual: În avizul nr. 04/2-3339 din 21.04.2023, Ministerul Justiției a atras atenția că, limitarea propusă în proiect aduce atingere dreptului la proprietate. Astfel, art. 46 din Constituție garantează dreptul la proprietatea privată și protecția acesteia. Prin conținutul său el exclude posibilitatea îngrădirii, prin utilizarea pârghiilor economice și sociale, a dreptului la proprietatea privată. Consacrându-l ca instituție juridică și ca unul din drepturile fundamentale ale persoanei, dispozițiile acestui articol obligă statul și ceilalți titular ai puterii publice să respecte proprietatea și să se abțină de la orice acțiune ce ar aduce atingere acestui drept (Hotărîrea Curții Constituționale nr. 38/1999 (importul mijloacelor de transport)). Orice restricție, înainte de a fi instituită, trebuie raportată la prevederile art. 54 din Constituție, care prevede că restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății (Hotărîrea Curții Constituționale nr. 40/2001 (constituirea</p>	<p>Se acceptă. Nota informativă a fost completată cu textul „Limitarea posibilității deținerii în proprietate și folosință de către gospodăriile țărănești a terenurilor și animalelor ce depășesc o anumită suprafață sau număr are drept scop conservarea acestei forme de organizare juridică a agriculturii pentru afacerile de familie. La 20 decembrie 2017, Adunarea Generală a Națiunilor Unite a proclamat Deceniul ONU al agriculturii de familie (UNDF) (2019 – 2028). Potrivit Planului de Acțiuni Globale a UNDF, caracteristicile cheie a agriculturii de familie constituie: securitatea alimentară; grija de mediu; utilizarea și managementul durabil a resurselor naturale; conservarea biodiversității; păstrarea, transferul și reînnoirea cunoștințelor, practicilor și culturii. Or, toate aceste trăsături-valori a unei ferme de familie nu sunt caracteristice marilor societăți comerciale, scopul cărora este obținerea</p>

gospodăriei țărănești)).

În context, Ministerul Justiției a remarcat că, limitarea dreptului de proprietate urmează a fi argumentată în nota informativă, fiind precizate argumentele în privința modului de stabilire a acestor limite. La obiecția enunțată, autorul proiectului nu a prezentat argumente concludente, reiterând doar scopul general al proiectului. Prin urmare, obiecția se menține.

Adițional, atragem atenția că, în virtutea normelor constituționale de la art. 126 alin. (2) lit. b), statul trebuie să asigure libertatea comerțului și a activității de întreprinzător, protecția concurenței loiale, crearea unui cadru favorabil valorificării tuturor factorilor de producție. În acest sens, menționăm că sunt mai multe unități de drept care au forma de organizare-juridică de persoane fizice (ex.: întreprinzător individual, persoane care practică activitate profesională licențiată ori autorizată, persoane care practică activitate independentă, persoane care desfășoară activități în domeniul achizițiilor de produse din horticultură și/sau fitotehnie și/sau de obiecte ale regnului vegetal; persoane care desfășoară o anumită activitate în baza patentei de întreprinzător). Astfel, deși sunt mai multe forme de întreprinderi individuale prin norma data se impun limite doar în activitatea gospodăriilor țărănești, astfel creându-se condiții inechitabile pentru unitatea de drept-gospodărie țărănească în raport cu alte unități de drept care au forma de organizare-juridică persoană fizică.

Prin urmare, norma propusă la art. 3 alin. (2) din Legea nr. 1353/2000 prin Art. I pct. 2 alineatul întâi din proiectul legii „Terenurile sau animalele deținute de gospodăria țărănească în proprietate sau folosință nu pot depăși suprafețele sau numărul de animale prevăzute în anexă” necesită a fi revăzută.

La remarca Ministerului Justiției privind necesitatea conformării la prevederile de la pct. 9 din Metodologia de analiză a impactului în procesul de fundamentare a proiectelor de acte normative, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 23/2019, autorul proiectului a menționat că informațiile necesare fundamentării analizei impactului nu pot fi prezentate, deoarece nu au fost obținute de la entitățile de resort: Serviciul Fiscal de Stat, Institutul Muncii, Institutul Național de Cercetări Economice. Mai mult, potrivit notei informative, Analiza impactului de reglementare nu a fost susținută de membrii grupului de lucru. În atare situație, nu pot fi analizate în mod cert beneficiile în urma implementării proiectului.

de profit de pe urma exploatării terenurilor și animalelor. În lipsa fixării unor limite a proprietății, gospodăriile țărănești vor obține profituri tot mai mari, erodându-se treptat caracteristicile menționate mai sus a unei agriculturi de familie.

Deci, scopul normei nu este acela de a limita desfășurarea activității de întreprinzător sub formă de gospodărie țărănească, ci acela de a crea cadrul de dezvoltare și conservare a lor ca afaceri de familie.

Se acceptă obiecția, reiterând că analiza impactului se realizează pe baza unor date pe care le dețin autoritățile publice sau alți subiecți. Or, în lipsa acestora date este imposibil de realizat analiza impactului.

<p>Prin pct. 7 se abrogă lit. c) de la art. 27 alin. (2) din Legea nr. 1353/2000, în conformitate cu care gospodăria țărănească poate să își înceteze activitatea prin hotărâre a instanței de judecată la cererea moștenitorului dacă nu a rămas nici un membru și nici un moștenitor al acestuia nu dorește să țină mai departe gospodăria. În acest context, remarcăm că nu este clară procedura de încetare a activității gospodăriei țărănești în respectiva situație.</p>	<p>Observăm că moștenitorii membrilor gospodăriei țărănești nu dobândesc calitatea de membru prin moștenire, întrucât potrivit articolului 16 alineatul (3) din Legea nr. 1353/2000 primirea în gospodăria țărănească se face cu acordul membrilor ei. Prin urmare, moștenitorul nefiind membru al gospodăriei țărănești nu poate decide asupra încetării activității gospodăriei țărănești. Prin urmare, s-a propus abrogarea literei c) de la art. 27 alineatul (2) din Legea nr. 1353/2000.</p>
<p>Potrivit Art. III din proiectul legii se instituie derogarea de la Codul civil prin care gospodăriilor țărănești, într-un interval de timp de 8 luni, li se permite reorganizarea în alte forme organizatorico-juridice.</p> <p>În avizul său, Ministerul Justiției a menționat că reorganizarea este un procedeu juridic de transmitere a patrimoniului prin succesiune de la o persoană juridică la alta potrivit căreia succesorul continuă raporturile juridice în locul predecesorului său. Patrimoniul gospodăriilor țărănești se formează pe baza bunurilor cetățeanului (familiei). Patrimoniul gospodăriilor țărănești este inseparabil de bunurile personale ale membrilor.</p> <p>Totodată, este de remarcat că, membrii gospodăriei țărănești poartă răspundere solidară nelimitată pentru obligațiile acestora cu întreg patrimoniul lor, cu excepția bunurilor care, potrivit Codului de executare, nu fac obiectul urmăririi.</p> <p>Prin urmare, reorganizarea propusă în proiect nu poate fi realizată din punct de vedere juridic.</p> <p>Deși autorul proiectului a acceptat obiecția, Art. III alin. (1) nu a fost modificat, deoarece potrivit autorului norma este dispozitivă, aceasta reglementând posibilitatea reorganizării gospodăriei țărănești în altă formă organizatorico-juridică, gospodăria țărănească urmând să suporte toate consecințele acestei decizii, inclusiv includerea bunurilor membrilor gospodăriei în patrimoniul persoanei juridice ca rezultat al reorganizării.</p> <p>Ca o soluție, Ministerul Justiției a înaintat propunerea de a atribui statut de persoană juridică gospodăriilor țărănești, pornind de la faptul că respectivul subiect de drept în esență desfășoară activități caracteristice unei persoane juridice și având inclusiv elementele unei persoane juridice. Drept rezultat, în cazul în care gospodăria țărănească va depăși limitele unei afaceri de familie, respectiva va avea două opțiuni: încetarea activității sau reorganizarea în</p>	<p>Reiterăm, că norma de reorganizare a gospodăriilor țărănești se instituie ca o derogare de la Codul civil. Evident că, în cadrul reorganizării, va avea loc transmiterea patrimoniului gospodăriei țărănești, care este format din bunurile și obligațiile membrilor acestora. Or, nu este clar pe care normă juridică se bazează autorul avizului când afirmă că „reorganizarea propusă nu poate fi realizată din punct de vedere juridic”, atâta timp cât bunurile și obligațiile patrimoniale ale membrilor gospodăriei țărănești pot fi transmise în procesul de reorganizare.</p> <p>În ceea ce ține de soluția de transformare a gospodăriei țărănești în persoană juridică, apreciem că <i>transformarea</i> această nu se poate realiza doar prin inserarea unei norme în Legea nr. 1353/2000 prin care s-a substitui textul „gospodăria țărănească are statut de persoană fizică” prin textul „gospodăria țărănească are statut de persoană juridică”. Or, această modificare normativă implică inițierea procedurii de transformare, care reprezintă o formă de reorganizare a persoanelor juridice și care poate fi aplicat, doar prin derogare față de persoanele fizice. Deci, iarăși se ajunge la același cerc vicios.</p>

<p>conformitate cu prevederile Codului civil. Această soluție va putea fi aplicată cu titlu permanent pentru situațiile ce vor apărea în viitor.</p> <p>Autorul proiectului nu a acceptat obiecția, deoarece potrivit lui, scopul proiectului nu este de a transforma statutul gospodăriei țărănești din persoană fizică în persoană juridică, reorganizarea urmând să fie aplicată în mod excepționat în cazul în care gospodăriile țărănești nu vor dori să își reducă suprafețele sau numărul de animale în limitele stabilite de lege sau să își înceteze activitatea. Menționăm că, norma propusă de Ministerul Justiției are ca scop de a reglementa o procedură legală care va fi aplicată în cazul reorganizării, prin care gospodăria țărănească persoană fizică cu răspundere nelimitată să obțină forma de organizare-juridică persoană juridică cu răspundere limitată.</p> <p>În ceea ce privește remarca că soluția propusă nu înlătură problema patrimoniului gospodăriei țărănești - persoană juridică, or, în fața autorităților publice se va pune problema bunurilor care formează patrimoniul persoanei juridice, menționăm că similar societății în nume colectiv și societății în comandită asociații cărora la fel răspund solidar și nelimitat pentru obligațiile societății comerciale, se va prevedea că, în cazul reorganizării gospodăriei țărănești (persoană juridică) în societate pe acțiuni, în societate cu răspundere limitată sau în cooperativă, membrii continuă, în termen de 3 ani, să răspundă solidar și nelimitat pentru obligațiile născute până la reorganizare. Membrul nu este absolvit de răspundere nici în cazul în care, până la expirarea termenului de 3 ani, înstrăinează dreptul de participațiune la capitalul social. În acest mod se va evita reorganizarea abuzivă și limitarea de drept a obligațiilor membrilor și prejudicierea creditorilor în cazul reorganizării gospodăriei țărănești într-o persoană juridică în care asociații duc o răspundere limitată. Răspunderea membrilor se va limita la termenul general de prescripție adică la de trei ani de la data ajungerii obligației la scadență (art. 391 din Codul civil).</p>	
<p>La Art. I (Legea nr. 1353/2000 privind gospodăriile țărănești (de fermieri)):</p> <p>1. La amendamentul propus la pct. 3 se va utiliza termenul „textul” și nu „cuvintele”. Se va reține că, cuvântul „textul” se folosește pentru individualizarea unor cuvinte și cifre, cuvinte și semne de punctuație, cifre și semne de punctuație, iar în celelalte cazuri, pentru formularea dispozițiilor de modificare și completare, se utilizează termenii „cuvântul”/„cuvintele”, după caz, termenii „cifra”/„cifrele” (observație valabilă pentru toate cazurile similare din proiect).</p>	<p>Se acceptă</p>

	2. Prin pct. 8 se abrogă literele e) și g), prin urmare, la pct. 8, cuvântul „litera” se va substitui cu cuvântul „literale”.	Se acceptă
	3. La pct. 9, cuvintele „cu anexă” se vor substitui cu cuvintele „cu o anexă”.	Se acceptă
	4. La referința la tabelele nr. 1 și nr. 2, cuvântul „Tabelul” va fi succedat de abrevierea „nr.”	Se acceptă
	La Art. III (Dispoziții tranzitorii): 5. Referința la Legea privind gospodăriile țărănești (de fermieri) se va reda, ținând cont de prevederile art. 55 alin. (5) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, astfel încât la indicarea datei adoptării actului normativ să se indice numărul de ordine ca element de identificare, la care să se adauge anul în care aceste a fost adoptat, fiind despărțite de o bară „/”. 6. Adițional, în proiect se vor uniformiza trimiterile la articole și alineate. Astfel, la trimiterile la (articole, alineate, litere), se vor utiliza abrevierile acestora („art.”, „alin.”, „lit.”).	Se acceptă.
Ministerul Justiției Nr. 04/2-9414 din 27 octombrie 2023	Cu referire la proiectul definitivat al hotărârii Guvernului privind aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (modificarea condițiilor de exercitare a activității de întreprinzător de către gospodăriile țărănești) (număr unic 219/MAIA/2023), comunicăm următoarele. În conformitate cu art. 14 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, hotărârea Guvernului este un act care se adoptă de către Guvern pentru aprobarea proiectelor de lege. Prin urmare, la proiectul legii se va anexa și proiectul hotărârii Guvernului.	Se acceptă
	La proiectul legii: La Art. I (Legea cu privire la antreprenoriat și întreprinderi): La pct. 2: 1) În conformitate cu art. 51 alin. (2) din Legea nr. 100/2017, denumirea articolului cuprinde cuvântul „articolul” și numărul de ordine al acestuia, precum și exprimă succinct obiectul de reglementare, fără a avea o semnificație proprie în conținutul articolului. Prin urmare, la denumirea art. 14 ¹ cu care se propune a fi completată Legea nr. 845/1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi, cifrele „14 ¹ ” vor fi precedate de cuvântul „Articolul”.	Se acceptă
	2) La cuprinsul care se propune la art. 14 ¹ pct. 2, cuvântul „este” se va substitui cu cuvintele „are statut de”. Totodată, se va revedea răspunderea Gospodăriei țărănești în corelare cu art. 4 din Legea nr. 1353/2000 privind	Se acceptă.

	<p>gospodăriile țărănești. Astfel, subliniem că, specific pentru Gospodăria țărănească este că ea răspunde cu tot patrimonial membrilor săi.</p>	
	<p>3) La cuprinsul care se propune la art. 14¹ pct. 3, cuvântul „particularitățile” se va substitui cu cuvintele „modul de”. Ținând cont că, potrivit cuprinsului care se propune la art. 3 alin. (3) la Legea nr. 1353/2000 privind gospodăriile țărănești, în cazul în care nu îndeplinește condițiile prevăzute la alin. (2), gospodăria țărănească este obligată să se asigure că la data de 31 decembrie al anului în curs îndeplinește aceste condiții, își încetează activitatea sau se reorganizează, la cuprinsul care se propune la art. 14¹ pct. 3, din Legea nr. 845/1992, cuvântul „încetării” va fi succedat de cuvintele „sau reorganizării” cu ajustarea ulterioară a textului.</p>	<p>Se acceptă</p>
	<p>4) Referința la Legea privind gospodăriile țărănești (de fermier) se va expune ținând cont de prevederile art. 55 alin. (5) din Legea nr. 100/2017, astfel încât la indicarea datei adoptării actului normativ să se indice numărul de ordine ca element de identificare, la care să se adauge anul în care a fost adoptat, aprobat sau emis acesta, fiind despărțite de o bară „/”.</p>	<p>Se acceptă</p>
	<p>La Art. II (Legea nr. 1353/2000 privind gospodăriile țărănești): 1) În conformitate cu art. 9 din Legea nr. 1353/2000, fondator al gospodăriei țărănești poate fi persoana fizică care a atins vârsta de 18 ani, are capacitate de exercițiu deplină, posedă teren cu drept de proprietate privată. Potrivit art. 2 alin. (2) din aceeași lege, Gospodăria țărănească este o întreprindere, bazată pe proprietate privată asupra terenurilor și asupra altor bunuri, pe munca personală a membrilor unei familii (membri ai gospodăriei țărănești). Astfel, se deduce ideea că membrii gospodăriei țărănești sunt și membrii de familie ai fondatorului. Prin urmare, la cuprinsul care se propune la art. 2 alin. (4¹) din Legea nr. 1353/2000, referința la membrii de familie a fondatorului se va exclude ca fiind excedentă. Totodată, având în vedere că administratorul poate fi persoană angajată, se va reține că patrimoniul administratorului nu are nimic în comun cu patrimoniul gospodăriei țărănești pe care o administrează, prin urmare, referința la administrator se va exclude deoarece este greșită.</p>	<p>Se acceptă.</p>
	<p>2) La cuprinsul care se propune la art. 3 alin. (3) din Legea nr. 1353/2000, cuvintele „să se asigure” se vor revizui deoarece nu redau claritate noimei juridice. Adicional, textul „îndeplinește aceste condiții, își încetează activitatea sau se reorganizează” se va reformula în sensul că Gospodăria țărănească trebuie să se conformeze pînă la 31 decembrie al anului în curs la aceste condiții, fie să-și înceteze activitatea sau să se reorganizeze.</p>	<p>Se acceptă.</p>

	<p>3) La pct. 3: a) Ținând cont de obiecția expusă la pct. 1 de la Art. II, la cuprinsul care se propune la art. 4 alin. (2) și (3) din Legea nr. 1353/2000, cuvântul „fondatorul” se va exclude deoarece este greșit, cu ajustarea ulterioară a textului.</p>	Se acceptă.
	<p>b) La cuprinsul care se propune la art. 4 alin. (4) din Legea nr. 1353/2000, cuvintele „conformitate cu Codul civil al Republicii Moldova” se vor exclude deoarece sunt greșite.</p>	Se acceptă.
	<p>4) La cuprinsul care se propune la art. 27 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 1353/2000, la referința la „prevederile art. 2 alin. (1) sau art. 3 alin. (2), inclusiv în cazul în care nici unul dintre membrii gospodăriei nu are drept de proprietate asupra pământului” și referința la „încălcărilor prevederilor art. 3 alin. (3)” se va utiliza termenul „textul” și nu „cuvintele”. Se va reține că cuvântul „textul” se folosește pentru individualizarea unor cuvinte și cifre, cuvinte și semne de punctuație, cifre și semne de punctuație, iar în celelalte cazuri, pentru formularea dispozițiilor de modificare și completare, se utilizează termenii „cuvântul”/„cuvintele”, după caz, termenii „cifra”/„cifrele”.</p>	Se acceptă
	<p>5) În conformitate cu art. 55 alin. (5) din Legea nr. 100/2017, în cazul în care se face trimitere la o normă juridică care este stabilită în alt act normativ, pentru evitarea reproducerii normelor complementare, se face trimitere la elementul structural sau constitutiv respectiv, indicându-se denumirea, numărul și anul adoptării, aprobării sau emiterii actului citat. Ținând cont de prevederea legală enunțată, la art. 27 alin. (3) din Legea nr. 1353/2000, care se propune a fi modificat se va indica că cuvintele „legislația privind falimentul” se substituie cu textul „Legea insolvenței nr. 149/2012”.</p>	Se acceptă
	<p>6) Totodată, menționăm că la propunerea de substituie a referinței la „faliment” cu referința la „insolvabilitate” urma a fi utilizat termenul „cuvântul” și nu „textul”.</p>	Se acceptă
	<p>La Art. III, la anexa nr. 6¹ cu care se propune a fi completată Legea nr. 228/2010 cu privire la protecția plantelor și la carantina fitosanitară, în parafa de aprobare se va indica și actul normativ al cărui element constitutiv este.</p>	Se acceptă
	<p>La Art. IV 7) La alin. (2) subliniem că formularea „intră în vigoare la 6 luni de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova” este defectuoasă fiind necesar a se substitui textul „la 6 luni” cu textul „la expirarea a 6 luni”.</p>	Se acceptă

	<p>8) În conformitate cu art. 30 alin. (1) și (3) din Legea nr. 100/2017, concomitent cu elaborarea proiectului actului normativ se întocmește nota informativă la proiect, conform modelului indicat în anexa nr. 1. Dacă, în urma avizării și supunerii expertizei, proiectul a suferit modificări, nota informativă trebuie modificată în modul corespunzător. Prin urmare, la proiect urma a fi anexată nota informativă modificată.</p>	Se acceptă
	<p>9) Totodată, se va reține că în conformitate cu pct. 11 sbp. 4) din Metodologia de analiză a impactului în procesul de fundamentare a proiectelor de acte normative, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 23/2019, proiectul de act normativ și documentul de analiză a impactului se perfecționează în urma avizărilor, expertizării și consultărilor publice. Potrivit art. 13 alin. (2) din Legea nr. 235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător, actul de analiză a impactului de reglementare este parte integrantă a notei informative a proiectului de act normativ. Prin urmare, la nota informativă urma a fi anexat și analiza impactului de reglementare ajustată.</p>	Se acceptă
<p>Agencia Servicii Publice nr. 01/0600 din 21 aprilie 2023</p>	<p>Agencia Servicii Publice a examinat proiectul de Lege pentru modificarea unor acte normative (modificarea condițiilor de exercitare a activității de întreprinzător de către gospodăriile țărănești) (număr unic 219/MAIA/2023) și comunică următoarele propuneri și obiecții.</p> <p>1. În scopul racordării prevederilor art. 27 din Legea nr.1353/2000 privind gospodăriile țărănești (de fermier) la prevederile art. 31 din Legea nr.220/2007 privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali, propunem completarea art. I punctul 7 din proiectul nominalizat supra cu următoarele prevederi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - „alineatul (1) după cuvintele „membrilor ei” se completează cu textul „sau a moștenitorului, dacă nu a rămas nici un membru și nici un moștenitor al acestuia nu dorește să țină mai departe gospodăria; - la alineatul (2) litera c) se abrogă.” 	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>La propunerea de modificare al alineatului (1), observăm că potrivit articolului 16 alineatul (1) și 17 alineatul (1) din Legea nr. 1353/2000 privind gospodăriile țărănești (de fermier), doar membrii gospodării țărănești decid asupra primirii în gospodăria țărănească a altor membri și doar aceștia pot să fie aleși în calitate de administrator. Din această perspectivă, „<i>dorința</i>” succesorilor <i>ne-membri</i> nu are nici o valoare juridică în raport cu gospodăria țărănească, întrucât legea recunoaște doar membrilor anumite drepturi asupra gospodăriei țărănești.</p> <p>De altfel, formula „<i>să țină gospodăria</i>” este incertă, din perspectiva efectelor juridice.</p>

	<p>La Art. III:</p> <p>- pentru evitarea interpretărilor și aplicarea ulterioară uniformă a prevederilor legislației propunem la alineatul (1) stipularea expresă a modalității de reorganizare, doar prin transformare și a procedurii de înregistrare ce urmează să fie aplicată în acest sens.</p>	<p>Nu se acceptă reglementarea doar a posibilității de reorganizare prin transformare, întrucât membrii gospodăriei țărănești pot fi, în același timp, asociați ai unor societăți comerciale. Astfel că, pentru a evita gestionarea mai multor persoane juridice, aceștia ar putea opta pentru reorganizarea prin fuziune.</p>
	<p>Totodată, propunem completarea proiectului cu prevederi ce țin de succesiunea de drepturi, cu stabilirea procedurii de transmitere a patrimoniului și obligațiilor gospodăriei țărănești către persoana juridică nou creată;</p>	<p>Nu se acceptă, întrucât efectele reorganizării (succesiunea în drepturi) și procedura de reorganizare este reglementată în Codul civil. Derogarea instituită prin proiectul de lege de la Codul civil se rezumă doar la posibilitatea reorganizării unei <i>persoanei fizice</i> în persoană juridică. Celelalte norme cu privire la reorganizare fiind aplicabile acestei situații juridice.</p>
	<p>- în temeiul art.12⁸ al Legii nr.160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător, alineatul (5) propunem a expune în următoarea redacție:</p> <p>„(5) În cazul reorganizării gospodăriei țărănești care deține acte permise, succesorul de drepturi al acesteia este obligat, în termen de 10 zile lucrătoare din data reorganizării, să depună la autoritatea emitentă, o cerere de reperfectare a actului permisiv, împreună cu actul care necesită să fie reperfectat și documentele (sau copiile de pe acestea, cu prezentarea ulterioară a originalelor pentru verificare) ce confirmă reorganizarea. În termen de 5 zile lucrătoare de la data depunerii cererii, dacă legea ce reglementează domeniul respectiv nu prevede un alt termen, autoritatea emitentă emite o decizie privind reperfectarea actului permisiv și o comunică imediat solicitantului”;</p>	<p>Nu se acceptă, întrucât propunerea nu reglementează sancțiunea nerespectării de către succesorul de drepturi a termenului de depunere a cererii de reperfectare. Totodată, nu se justifică de ce se propune un interval de timp de 10 zile. De asemenea, nu este clar ce înțelege autorul propunerii prin „data reorganizării” - data inițierii procedurii de reorganizare sau data finalizării acesteia?</p> <p>În opinia Ministerului, redacția propusă în proiect este mai favorabilă succesorilor de drepturi, întrucât nu fixează un termen, în interiorul căruia, acesta urmează să reperfecteze actele permise. Or, succesorul de drept este cel mai motivat să realizeze această operațiune de reperfectare, pentru a evita orice impedimente în procesul de desfășurare a activității de întreprinzător.</p>
	<p>- propunem excluderea alineatului (6) din proiect, deoarece norma respectivă este ambiguă, iar atribuțiile autorităților publice sunt stabilite expres prin acte normative.</p>	<p>Nu se acceptă. Întrucât norma a fost inserată în proiect în considerarea caracterului derogatoriu al acestuia de la prevederile Codului civil și riscului</p>

		pe care îl prezintă procedura dată pentru interesele creditorilor. Totodată, dorim să observăm că criteriile de apreciere a proporționalității sunt fixate în articolul 29 din Codul administrativ.
Agencia Servicii Publice nr. 01/0865 din 08 iunie 2023	<p>Agencia Servicii Publice a examinat proiectul definitivat al Legii pentru modificarea unor acte normative (modificarea condițiilor de exercitare a activității de întreprinzător de către gospodăriile țărănești) (număr unic 219/MAIA/2022). Reiterăm obiecțiile și propunerile ASP expuse în avizul precedent nr.01/0600 din 21.04.2023.</p> <p>Totodată, pentru evitarea interpretărilor și aplicarea ulterioară uniformă a prevederilor legislației, considerăm oportun în Art. III alin. (1) din proiectul de lege să fie indicat expres că derogarea se aplică doar la reorganizarea gospodăriei țărănești (de fermier) din persoană fizică în persoană juridică, iar celelalte norme cu privire la reorganizare fiind aplicabile acestei situații juridice potrivit reglementărilor Codului civil al Republicii Moldova.</p>	Se acceptă
Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării nr. 08/1-1112 din 21.04.2023	<p>Cu referire la demersul Cancelariei de Stat nr. 18-69-3699 din 05.04.2023, referitor la examinarea proiectului de hotărâre a Guvernului privind aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (modificarea condițiilor de exercitare a activității de întreprinzător de către gospodăriile țărănești), număr unic 219/MAIA/2023), în limita atribuțiilor funcționale, comunicăm despre susținerea acestuia, cu următoarele propuneri.</p> <p>Cu titlu general.</p> <p>Diferențierea dintre gospodăriile țărănești (de fermier) și alte forme juridice de organizare care practică agricultura este dictată de necesitatea asigurării unor condiții facile de desfășurare a afacerilor pentru locuitorii din zonele rurale, precum și încadrarea acestora în câmpul muncii. Din aceleași considerente, sunt dictate facilitățile fiscale (7% impozit pe venit față de 12% la alte forme).</p>	Se acceptă.
	<p>La proiectul de lege.</p> <p>La pct. 2 articolul 3, propunem completarea cu alineatul 5 cu următorul cuprins:</p> <p>„(5) În cazul în care se constată că la data de 31 decembrie al anului precedent gospodăriile țărănești au depășit suprafețele și numărul animalelor prevăzute în anexă, acestea pot să se înregistreze, în termen de până la 1 iunie al anului în curs, sub o nouă formă organizatorică-juridică a activității de întreprinzător.”</p>	<p>Nu se acceptă. Întrucât după cum s-a menționat în Nota informativă la proiect, gospodăria țărănească are statut de persoană fizică și, de principiu, față de aceasta nu poate fi aplicată instituția reorganizării. Această posibilitate este acordată doar cu titlu tranzitoriu prin proiectul de Lege.</p> <p>De asemenea, observăm că sancțiunea pentru neîndeplinirea obligației impuse de articolul 3</p>

		alineatul (3) în redacția proiectului va fi aplicarea regimul fiscal similar persoanele juridice care desfășoară activitate în domeniul agriculturii.
	<p>La nota informativă.</p> <p>Menționăm că problema care urmează a fi soluționată nu este definită în complex, nefiind indicate astfel de aspecte cum ar fi lipsa reglementărilor privind condițiile de constituire a gospodăriilor țărănești referitoare la suprafața terenurilor și numărul de animale.</p> <p>Totodată, se constată insuficiența de date relevante problemei.</p> <p>În acest sens se propune completarea Notei informative și a Analizei de impact cu o analiză cuantificată cu estimarea numărului de gospodării țărănești care vor cădea sub incidența modificărilor respective, în special, a numărului membrilor familiilor antrenate în activitate, a salariaților angajați permanent și sezonier, estimarea raportului cost/beneficiu (întru stabilirea oportunității și proporționalității beneficiilor potențiale prin estimarea impactului asupra activităților agricole desfășurate de gospodăriile țărănești la moment și pe viitor, precum și creșterii reale a veniturilor la buget) urmare implementării modificărilor propuse, analiza introducerii activității non-profesionale prin prisma eligibilității pentru fondurile de subvenționare. În lipsa unor date veridice și complexe este dificil de argumentat necesitatea intervenției prin soluțiile propuse de către autor.</p> <p>Ținem să menționăm că, propunerile formulate supra, precum și propunerile de modificare a legii gospodăriilor țărănești discutată necesită o evaluare consistentă din perspectiva potențialului impact social economic al problematicii.</p>	<p>Conceptual se acceptă, dar ținem să precizăm că Ministerul a înaintat demersuri către Serviciul Fiscal de Stat, Institutul Muncii, Institutul Național de Cercetări Economice prin care s-a solicitat informații necesare fundamentării analizei impactului. Cu toate acestea, entitățile enunțate fie au comunicat despre dificultatea identificării datelor solicitate, fie s-au abținut să comunice careva informații.</p>
<p>Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării nr. 08/1-1321 din 12 mai 2023</p>	<p>Cu referire la proiectul hotărârii Guvernului privind aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (modificarea condițiilor de exercitare a activității de întreprinzător de către gospodăriile țărănești) număr unic 219/MAIA/2023, în limita atribuțiilor funcționale, comunicăm lipsa de obiecții și propuneri.</p>	<p>Se acceptă.</p>
<p>Ministerul Finanțelor nr. 09/2-03/731/570 din 25 aprilie 2023</p>	<p>La indicația Cancelariei de Stat nr.18-69-3699 din 5 aprilie 2023 vizând examinarea proiectului de hotărâre privind aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (modificarea condițiilor de exercitare a activității de întreprinzător de către gospodăriile țărănești), Ministerul Finanțelor, în limita domeniilor de competență, comunică următoarele. Referitor la modificările propuse la Art. I pct.1, considerăm oportun includerea noțiunii de „venit din activitatea agricolă”, reieșind din faptul că,</p>	<p>Nu se acceptă, întrucât termenul de „activitate agricolă” este definită în Legea nr. 71/2023 cu privire la subvenționarea în agricultură și mediul rural. Mai mult, anexa propusă în proiectul de Lege conturează activitățile agricole pe care le desfășoară gospodăriile țărănești.</p>

	<p>definirea noțiunii respective va introduce claritate referitor la faptul ce activități în mod exhaustiv cad sub incidența activității agricole a gospodăriilor țărănești.</p>	
	<p>La Art. III, alin. (1) este de remarcat că potrivit tehnicii legislative, verbele în act se utilizează la timpul prezent, nu poate fi utilizată forma opțională (art.54 din Legea nr.100/2017). Totodată, proiectul nu reflectă circumstanțele care derivă în cazul nereorganizării în condițiile prevăzute de lege.</p>	<p>Nu se acceptă. Or, norma propusă este una derogatorie care prescrie un anumit comportament ce poate fi realizat într-un anumit interval de timp de la intrarea în vigoare a legii. Prin urmare, aceasta nu poate fi formulată la timpul prezent.</p> <p>În partea ce ține de consecința nerorganizării în termenul stabilit, atragem atenția autorului avizului că în această ipoteza se va aplica regula de la articolul 3 alineatul (3) din Legea nr. 1353/2000, în redacția proiectului, și anume „gospodăria țărănească este obligată să se asigure că la data de 31 decembrie al anului în curs îndeplinește aceste condiții sau să-și înceteze activitatea în modul stabilit de legislație”, iar în cazul neonorării acestei obligații art. 4 alineatul (3) din aceeași Lege, în redacția proiectul, prevede că în astfel de situații se va aplica regimul fiscal similar persoanele juridice care desfășoară activitate agricolă</p>
	<p>Potrivit prevederilor art.3 alin. (1) și (2) din Codul fiscal nr.1163/1997, legislația fiscală se compune din Codul fiscal și din alte acte normative adoptate în conformitate cu acesta. Concomitent, actele normative adoptate de către Guvern, Ministerul Finanțelor, Serviciul Fiscal de Stat și Serviciul Vamal de pe lângă Ministerul Finanțelor, de alte autorități de specialitate ale administrației publice centrale, precum și de către autoritățile administrației publice locale, în temeiul și pentru executarea prezentului cod, nu trebuie să contravină prevederilor lui sau să depășească limitele acestuia.</p> <p>Cu referire la Art. III alin. (2) – (4) din proiectul de lege, menționăm că acestea reiterează reglementările generale stabilite la art. 58, 112 și 189 din Codul fiscal ca implicații aferente reorganizării.</p> <p>Prin urmare, ținând cont că regulile de impunere se stabilesc de Codul fiscal și pentru a nu admite repetarea acestora, considerăm oportun excluderea prevederilor alineatelor (2) – (4) din Art. III al proiectului de lege prezentat</p>	<p>De principii se acceptă, dar ținem să observăm că prevederile alineatelor menționate au fost propuse de către reprezentatii Serviciului Fiscal de Stat în procesul de elaborare a proiectului.</p>

	<p>spre examinare.</p> <p>De asemenea, în nota informativă la proiect, nu este menționat dacă vor fi careva implicații din bugetul de stat. Astfel, conform prevederilor Legii nr.100/2017, în compartimentul Fundamentarea economico -financiară din Nota informativă se va descrie impactul economico -financiar, cu indicarea cheltuielilor (bugetare și nebugetare) necesare pentru implementarea prevederilor noului act normativ și, după caz, a veniturilor generate de noile reglementari. Astfel, aprobarea unui act normativ fără estimarea impactului financiar, contravine prevederilor art. 131, alin. (6) din Constituția Republicii Moldova, care stipulează că nicio cheltuială bugetară nu poate fi aprobată fără stabilirea sursei de finanțare.</p>	<p>De principiu se acceptă, dar totodată observăm că în Analiza impactului s-a menționat că unul din motivele intervenției o constituie inechitatea beneficiarii de către gospodăriile țărănești activitatea cărora a depășit cadrul unei afaceri de familie, de unele facilități acordate prin Lege. Astfel, proiectul propune ca față de gospodăriile țărănești care au depășit suprafețele și numărul de animale prevăzute de acesta să se aplice regimul fiscal similar persoanele juridice care desfășoară activitate agricolă, pentru întreaga perioadă începând cu 1 ianuarie anului următor în care s-a constatat această depășire. Prin prisma acestor prevederi, se estimează că prin adoptarea legii se vor majora veniturile la bugetul de stat.</p>
<p>Ministerul Finanțelor nr. 09/2-09/6427 din 26 mai 2023</p>	<p>Cu referire la examinarea repetată a proiectului de hotărâre privind aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (modificarea condițiilor de exercitare a activității de întreprinzător de către gospodăriile țărănești), Ministerul Finanțelor, în limita domeniilor de competență, comunică lipsa obiecțiilor, cu excepția pct.3 din Art. I. Astfel, la articolul 4 alineatul (3) cuvintele „similar persoanelor juridice care desfășoară activitate agricolă” urmează a fi substituie cu cuvântul „general”.</p>	<p>Se acceptă.</p>

**Centrul Național
Anticorupție
nr. 06/2/8042 din
19.05.2023**

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului
I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al proiectului de act normativ este Guvernul RM, iar autor nemijlocit este Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996.

Categoria actului legislativ propus este Lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art. 6-12 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

Se acceptă.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional "etapele asigurării

transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;
- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;
- e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate."

Proiectul, însoțit de nota informativă și anunțurile privind inițierea elaborării deciziei și consultarea publică a proiectului, se regăsesc pe pagina web oficială a autorului, după cum urmează: <https://particip.gov.md/ro/document/stages/anunt-privind-organizarea-consultarilor-publice-pe-marginea-proiectului-delege-pentru-modificarea-unor-acte-normative-modificarea-conditiilor-de-exercitare-a-activitatii-de-intrepinzator-de-catre-gospodariile-taranesti/10316>;
<https://particip.gov.md/ro/document/stages/anunt-cu-privire-la-initierea-elaborariiproiectului-legii-pentru-modificarealegii-nr-13532000-privind-gospodariile-taranesti/9655>

Se acceptă.

	<p>Autorul a prezentat Sinteza obiectivelor parvenite în cadrul procesului de consultare publică a proiectului de către autoritățile responsabile de implementarea prevederilor conținute în proiect/instituțiilor interesate, fapt ce denotă aspectul definitiv al acestuia și întrunirea condițiilor stabilite de prevederile art.28 al Legii integrității nr.82 din 25 mai 2017 - pentru efectuarea expertizei anticorupție.</p> <p>Astfel, în procesul de promovare a proiectului, au fost respectate rigorile de asigurare a transparenței decizionale statuate de prevederile art.8 lit.a)-d) al Legii nr.239-XVI din 13 noiembrie 2008 privind transparența în procesul decizional.</p>	
	<p>I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului</p> <p>Potrivit notei informative a proiectului, finalitatea scontată a acestuia este trecerea gospodăriilor țărănești, activitatea cărora a depășit cadrul unei afaceri de familie, la alte forme organizatorico - juridice.</p>	Se acceptă
	<p>I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect</p> <p>Prevederile proiectului, nu promovează interese private ce contravin interesului public general (în sensul prevăzut de prevederile Legii integrității nr.82 din 25 mai 2017)</p>	Se acceptă
	<p>I.5. Justificarea soluțiilor proiectului</p> <p>I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.</p> <p>În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative sunt însoțite de „nota informativă care cuprinde:</p> <p>a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului actului normativ;</p> <p>b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite;</p> <p>c) descrierea gradului de compatibilitate, pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene;</p> <p>d) principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi;</p> <p>f) modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare".</p> <p>Autorul a indicat în nota informativă aferentă proiectului:</p> <ul style="list-style-type: none"> - denumirea autorului proiectului actului normativ (Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare); - condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ <p>(i) Analizând suprafața terenurilor agricole declarate de către gospodăriile țărănești în cererile de acordare a subvențiilor s-a constatat că în jur de 8% din</p>	<p>Se acceptă de principiu. Dar după cum s-a remarcat în contextul avizării, în Republica Moldova lipsește un registru unic al tuturor gospodăriilor țărănești, întrucât înregistrarea acestora se realiza până în anul 2022, de către autoritățile publice locale.</p> <p>Totodată, solicitând informații de Agenția Servicii Publice cu privire la suprafața terenurilor deținute de către gospodăriile țărănești, aceasta a comunicat că în Registrul bunurilor imobile nu se face o distincție între gospodăria țărănească și persoana fizică. Altfel spus, gospodăriile țărănești nu figurează ca titulari ai dreptului de proprietate sau folosință a terenurilor agricole. Cota de 8% a fost dedusă din cererile de subvenționare, în care potrivit actelor normative relevante acestui domeniu, solicitantul de subvenție este obligat să indice, sub declarație de răspundere, suprafața terenurilor deținute. După cum s-a menționat în</p>

acestea dețin terenuri cu o suprafața mai mare de 150 ha, înregistrându-se gospodării cu o suprafața de teren ce depășește 10 000 ha;

ii) Deținerea unor astfel de suprafețe de teren denotă, indirect, că ele au depășit cadrul unei afaceri în care este utilizată munca membrilor unei familii și nu s-ar justifica o protecție deosebită din partea statului;

iii) Legea nr. 1353/2000 privind gospodăriile țărănești, impune ca o condiție pentru desfășurarea activității sub această formă, utilizarea preponderentă (mai mult de 50 la sută) a muncii personale a membrilor ei, obligînd în același timp în caz de depășire a acestei limite la încetarea activității, în practică se dovedește imposibil de apreciat care este ponderea muncii personale a membrilor gospodăriei, în raport cu munca altor salariați);

- descrierea gradului de compatibilitate, pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene (nu contravine legislației Uniunii Europene);
- principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi:

(i) Revizuirea criteriilor de definire a gospodăriei țărănești (indicarea suprafeței terenului ocupat de o anumită cultură pe care o poate deține gospodăria țărănească, dar care cumulativ cu alte culturi nu va putea depăși 150 ha, precum și a numărului animalelor);

ii) instituirea prezumției utilizării terenurilor cu destinație agricolă a membrilor gospodăriei țărănești în activitatea agricolă a gospodăriei țărănești, pînă la proba contrarie;

iii) fixarea unor praguri pînă la care activitatea de cultivare a culturilor de către persoana fizică nu se va considera activitate profesională, cu excepția cazului în care această își desfășoară activitatea sub una din formele activității de antreprenariat;

iv) fixarea termenului pînă la care gospodăria țărănească, care nu se încadrează în limitele stabilite de lege, este obligată fie să se reîncadreze în aceste limite, fie să își înceteze activitatea sub această formă;

v) stabilirea sancțiunii pentru încălcarea articolului 3 alineatul (3), care se va materializa prin aplicarea regimului fiscal similar celor aplicat persoanelor juridice;

vi) instituirea derogării de la Codul civil prin permiterea reorganizării gospodăriei țărănești în persoană juridică; etc.) - modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare (nu implică modificarea, elaborarea sau abrogarea unor acte normative).

Analizînd conținutul notei informative a proiectului, prin prisma exigențelor

Nota la proiect, aceste date obținute de la Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură au fost extrapolate la toate gospodăriile țărănești existente, nu doar cele care au depus cerere de subvenționare.

Totodată, pentru a argumenta limitele propuse prin proiectul de Lege, Ministerul a înaintat demersuri la Institutul Național de Cercetări Economice și Institutul Muncii, care însă nu au dat nici un răspuns.

Limitele fixate prin proiectul de lege s-au bazat în special pe estimările subdiviziunilor de politici din cadrul Ministerului cu privire la capacitățile unei familii de a gestiona un anumit tip de fermă, ținînd cond de gradul de dezvoltare a tehnicii și cel de parcelare a terenurilor agricole.

	<p>prescrise de compartimentul 2, 4 al Anexei nr.1 la Legea cu privire la actele normative nr.100 din 22 decembrie 2017, se remarcă lipsa unor argumente concludente ce permit delimitarea unor indici primari de analiză a situației de facto (i) numărul gospodăriilor țărănești înregistrate și ponderea celor active, ii) suprafețele de teren de iure deținute și prelucrate; iii) delimitarea justificată a valorilor medii ale producției ce pot fi prelucrate/recoltate în cadrul gospodării în condițiile respectării cadrului normativ actual ce vizează ponderea utilizării muncii membrilor familiei, iv) raportarea volumului total al producției recoltate raportat la valorile medii - reper delimitate de către autor; v) delimitarea valorilor "supraproducerii", etc.</p> <p>Aspectele date, se impun a fi elucidate, atât întru justificarea argumentelor autorului ce vizează ponderea (8%) a gospodăriilor țărănești care dețin terenuri cu o suprafața mai mare de 150 ha, cât și motivarea valorilor plafonate conform Anexei la Legea nr. 1353/2000 privind gospodăriile țărănești (în redacția proiectului).</p>	
	<p>I.5.2. Argumentarea economică-financiară.</p> <p>Conform art.30 lit.e) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota informativă trebuie să conțină „e) fundamentarea economico-financiară”.</p> <p>Potrivit notei informative a proiectului implementarea prevederilor se vor majora veniturile la bugetul de stat. Conform pct.5 al Anexei nr.1 la Legea cu privire la actele normative nr.100 din 22 decembrie 2017, compartimentul dat, în mod indispensabil descrie impactul economico-financiar, cu indicarea cheltuielilor (bugetare și nebugetare) necesare pentru implementarea prevederilor noului act normativ și, după caz, a veniturilor generate de noile reglementări</p> <p>Coroborat cu concluziile analizei compartimentului I.5.1. al prezentului raport de expertiză anticorupție, se remarcă întrunirea parțială a exigențelor de tehnică legislativă statuate de prevederile art.30 lit.a)-f) al Legii cu privire la actele normative nr.100 din 22 decembrie 2017</p>	Se acceptă.
	<p>II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului</p> <p>II.1. Limbajul proiectului</p> <p>Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative „textul proiectului actului normativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]</p> <p>a) se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...]</p> <p>c) terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate</p>	Se acceptă

	<p>în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; [...]</p> <p>e) se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...]</p> <p>f) se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu;</p> <p>g) se evită tautologiile juridice;</p> <p>h) se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...]"</p> <p>Textul proiectului este expus, preponderent, într-un limbaj simplu, în mare parte, clar și concis, cu respectarea regulilor gramaticale și de ortografie, întrunind cerințele prevăzute de art.54 din Legea nr.100/2017.</p> <p>Excepție în acest sens constituie utilizarea unor cuvinte/expresii „(similar”, „pentru întreaga perioadă”, „toate măsurile necesare”), care atribuie caracter ambiguu i) normelor ce vizează aplicarea unui alt regim fiscal pentru gospodăria țărănească care a depășit suprafețele și numărul de animale prevăzute în anexă la proiect și ii) normelor de reglementare a limitei competenței agenților publici/entităților publice exercitate în contextul supravegherii intereselor creditorilor în procesul de reorganizare a gospodăriilor țărănești. Deficiențele prenotate, instituie precondiții pentru interpretarea extensivă a normelor și multiple riscuri de corupție aferente mecanismului reglementat.</p> <p>Analiza suplimentară a deficiențelor prenotate se regăsește în compartimentul III al prezentului raport de expertiză anticorupție</p>	
	<p>II.2. Coerența legislativă a proiectului</p> <p>În textul proiectului nu au fost identificate norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile acestuia cu reglementările altor acte normative în vigoare.</p>	Se acceptă
	<p>II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect</p> <p>Prevederile proiectului, vizează preponderent activitatea entităților publice/agenților publici responsabili de monitorizarea și eventualul control al activității gospodăriilor țărănești (Serviciul Fiscal de Stat, autoritățile administrației publice locale). Analiza prevederilor propuse, denotă anumite carențe ce pot condiționa neclarități la etapa implementării normelor și riscuri de corupție aferente proceselor reglementate. Analiza suplimentară a deficiențelor prenotate se regăsește în compartimentul III al prezentului raport</p>	Se acceptă

	de expertiză anticorupție.	
	<p>II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.</p>	Se acceptă
	<p>III. Analiza detaliată a factorilor de risc și a riscurilor de corupție ale proiectului Art.I pct.3 Art. I. – Legea nr. 1353/2000 privind gospodăriile țărănești (de fermier) (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2001, nr. 14-15, art. 52), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează: [...] 3. La articolul 4: [...] se completează cu alineatul (3) cu următorul cuprins: „(3) Față de gospodăria țărănească care a depășit suprafețele și numărul de animale prevăzute în anexă și nu și-a executat obligația de la articolul 3 alineatul (3) se aplică regimul fiscal similar persoanele juridice care desfășoară activitate în domeniul agriculturii, pentru întreaga perioadă începând cu 1 ianuarie anului următor în care s-a constatat această depășire.”</p> <p>Obiecții: Amendamentele propuse, reglementează un mecanism de revizuire a regimului fiscal aplicabil gospodăriilor țărănești, în dependență de anumiți indici cantitativi de calificare a acesteia (stabiliți conform art. I pct.9 al proiectului). Prim-plan, examinarea redacției propuse, denotă utilizarea unor cuvinte/expresii („similar”, „pentru întreaga perioadă”), care atribuie caracter ambiguu mecanismului reglementat și pot determina incertitudine la etapa implementării normei, sub aspectul concretizării tendențioase a regimului fiscal aplicabil subiecților vizați. Deficiența în cauză, denotă neîntrunirea exigențelor de calitate a legii prescrise de rigorile art.3, 54 al Legii cu privire la actele normative nr.100 din 22 decembrie 2017 și periclitează stabilitatea și certitudinea juridică a raporturilor sociale reglementate, or aceasta poate determina precondiții pentru interpretarea extensivă a normelor, atât de către subiecții vizați de executarea acesteia, cât și de către subiecții vizați de controlul activității gospodăriilor țărănești. Totodată, analiza mecanismului propus, denotă reglementarea insuficientă a unor aspecte procedurale ce vizează nemijlocita implementare a acestuia. În context, se remarcă lipsa unor reglementări vis-a-vis de periodicitatea,</p>	Se acceptă. Articolul 4 alineatul (3) a fost expus în următoarea redacție: „(3) Față de gospodăria țărănească care a depășit suprafețele și numărul de animale prevăzute în anexă și nu și-a executat obligația de la art. 3 alin. (3) este aplicat regimul fiscal al persoanelor juridice care desfășoară activitate agricolă, începând cu 1 ianuarie anului următor în care s-a constatat această depășire.”

procedura administrativă aplicabilă și subiectul responsabil de evaluarea și delimitarea aspectelor ce țin de depășirea indicilor prestabiliți de proiect (Suprafața terenurilor și numărul animalelor care pot fi deținute de gospodăria țărăneasă). Omiterea reglementării aspectelor prenotate, denotă neîntrunirea exigențelor de reglementare comprehensibilă și transparentă a acțiunilor entităților publice stabilite inclusiv de prevederile art.32 al Codului administrativ nr.116 din 19 iulie 2018, potrivit cărora, procedura administrativă se structurează în mod indispensabil în cadrul unui act normativ, astfel încât participanții să poată înțelege fiecare etapă a procedurii desfășurate, spectrul de drepturi exercitate și obligațiile asumate.

Subsidiar, omisiunea reglementării procedurilor administrative pe care le gestionează entitatea publică/agentul public, poate determina discreția periculoasă a agenților publici/entităților publice responsabile de implementarea mecanismului reglementat, de a dezvolta reguli procedurale convenabile propriilor sale interese, contrare interesului public și admiterea incidentelor de integritate/manifestărilor de corupție de către aceștia.

Aspectele prenotate, sunt accentuate de caracterul ireversibil al abolirii facilităților/regimului fiscal aplicabil gospodăriilor țărănești în rezultatul depășirii indicilor prestabiliți de proiect, aplicat pentru ”întreaga perioadă de activitate”, fapt care, per ansamblu, atribuie caracter incert relațiilor sociale reglementate, îndeosebi cele referitoare la mecanismele de realizare a drepturilor, de îndeplinire a obligațiilor, ambiguitatea atribuțiilor agenților publici și a procedurilor administrative de care aceștia sunt responsabili etc., situații în care agenții publici responsabili/persoanele care au/susțin că au influență asupra acestora, se pot prevala de această deficiență pentru a comite incidente de integritate/manifestări de corupție.

Recomandări:

Revizuirea cuvântului „similar” (o soluție alternativă acest sens, poate constitui substituirea acestuia cu cuvântul ”aplicabil”). Reconsiderarea utilizării expresiei „pentru întreaga perioadă” (o soluție alternativă acest sens, poate constitui excluderea expresiei „pentru întreaga perioadă”/ concretizarea unei anumite perioade fiscale vizate).

Reglementarea aspectelor procedurale ce țin de periodicitatea, procedura administrativă aplicabilă și subiectul responsabil de evaluarea și delimitarea aspectelor ce țin de depășirea indicilor prestabiliți de proiect.

Factori de risc:

Riscuri de corupție:

	<ul style="list-style-type: none"> ● Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive ● Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive ● Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative ● Dezechilibru dintre încălcare și sancțiune ● Nedeterminarea entității publice responsabile/subiectului la care se referă prevederea ● Lipsa unor termene concrete/termene nejustificate/prelungirea nejustificată a termenilor 	<ul style="list-style-type: none"> ● Încurajarea sau facilitarea actelor de: <ul style="list-style-type: none"> - trafic de influență - abuz de serviciu - depășire a atribuțiilor de serviciu - conflict de interese și/sau favoritism - influențare necorespunzătoare - nerespectare a regimului cadourilor ● Legalizarea actelor de: <ul style="list-style-type: none"> - abuz de serviciu - depășire a atribuțiilor de serviciu - conflict de interese și/sau favoritism 	
	<p>Art.I alin.(5) Art. III. Dispoziții tranzitorii. [...] (5) Autoritățile publice vor supraveghea și vor întreprinde toate măsurile necesare și proporționale pentru protejarea intereselor creditorilor în procesul de reorganizare a gospodăriilor țărănești.</p> <p>Obiecții: Redacția propusă operează cu sintagma „toate măsurile necesare”, în contextul reglementării spectrului de atribuții exercitate de către entitățile publice/agenții publici. Formula propusă, creează precondiții pentru interpretarea extensivă a normei și arogarea unor atribuții excesive de către entitate.</p> <p>Conform exigențelor de tehnică legislativă stabilite de prevederile Legii cu privire la actele normative nr.100 din 22 decembrie 2017, la elaborarea proiectului de act normativ, autorul, inter alia, trebuie să asigure că reglementările aprobate de Executiv dispun de suficientă precizie, predictibilitate și coerență și oferă o anumită garanție contra exercitării arbitrare a prerogativelor puterii publice de către entitățile publice.</p> <p>Întrunirea exigențelor prenotate, restricționează posibilitățile agenților publici vizați de interpretarea extensivă a spectrului de atribuții exercitat și periclitarea integrității instituționale.</p> <p>Exercitarea prerogativelor de putere publică în scopul realizării unui interes public, impune necesitatea reglementării exhaustive a spectrului de atribuții</p>	<p>Se acceptă. Dar totodată dorim să subliniem că cuvântul „necesar” a fost inserat în textul proiectului intenționat, întrucât fiind în prezența unei proceduri derogatorii, atât autorii cât și alte autorități nu pot anticipa unele situații care pot apărea în legătura cu reorganizarea gospodăriei țărănești în persoana juridică. Deci, este posibil ca o anumită ipoteză de drept să lipsească în actele normative. În aceste circumstanțe, autoritățile vor căuta să soluționeze această problemă, care teoretic poate fi realizată doar printr-o nouă intervenție normativă care să reglementeze acea ipoteză juridică. Pentru a evita aceste intervenții normative, intenția a fost ca legiuitorul să acorde autorităților, prin expresia „măsuri necesare”, un drept discreționar, reglementat de Codul administrativ, drept care poate fi exercitat doar cu respectarea scopului fixat în lege și anume „protejarea intereselor creditorilor în procesul de reorganizare a gospodăriilor țărănești”. Cu toate acestea, având în vedere și obiecțiile formulate de alte autorități,</p>	

	<p>exercitate, or funcția publică presupune ansamblul atribuțiilor și obligațiilor stabilite în temeiul legii, în scopul realizării prerogativelor de putere publică (în acest sens de referință sunt atât prevederile Legii cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public nr. 158-XVI din 04 iulie 2008, cât și prevederile Legii privind administrația publică centrală de specialitate nr. 98 din 04 mai 2012).</p>	<p>autorul proiectul va reține propunerea formulată de către Centrul Național Anticorupție.</p>		
	<p>Recomandări: Reglementarea exhaustivă a spectrului de atribuții exercitate/substituirea cuvântului „necesare” cu expresia „prevăzute de lege”.</p>			
	<table border="1"> <tr> <td data-bbox="436 419 954 1013"> <p>Factori de risc:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive ● Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive ● Atribuții excesive, improprii sau contrare statutului entității/persoanei private </td> <td data-bbox="954 419 1473 1013"> <p>Riscuri de corupție:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Încurajarea sau facilitarea actelor de: <ul style="list-style-type: none"> - corupere activă - corupere pasivă - trafic de influență - abuz de serviciu - depășire a atribuțiilor de serviciu - conflict de interese și/sau favoritism - îmbogățire ilicită - influențare necorespunzătoare - nerespectare a regimului cadourilor ● Legalizarea actelor de: <ul style="list-style-type: none"> - abuz de serviciu - depășire a atribuțiilor de serviciu - conflict de interese și/sau favoritism </td> </tr> </table>	<p>Factori de risc:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive ● Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive ● Atribuții excesive, improprii sau contrare statutului entității/persoanei private 	<p>Riscuri de corupție:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Încurajarea sau facilitarea actelor de: <ul style="list-style-type: none"> - corupere activă - corupere pasivă - trafic de influență - abuz de serviciu - depășire a atribuțiilor de serviciu - conflict de interese și/sau favoritism - îmbogățire ilicită - influențare necorespunzătoare - nerespectare a regimului cadourilor ● Legalizarea actelor de: <ul style="list-style-type: none"> - abuz de serviciu - depășire a atribuțiilor de serviciu - conflict de interese și/sau favoritism 	
<p>Factori de risc:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive ● Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive ● Atribuții excesive, improprii sau contrare statutului entității/persoanei private 	<p>Riscuri de corupție:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Încurajarea sau facilitarea actelor de: <ul style="list-style-type: none"> - corupere activă - corupere pasivă - trafic de influență - abuz de serviciu - depășire a atribuțiilor de serviciu - conflict de interese și/sau favoritism - îmbogățire ilicită - influențare necorespunzătoare - nerespectare a regimului cadourilor ● Legalizarea actelor de: <ul style="list-style-type: none"> - abuz de serviciu - depășire a atribuțiilor de serviciu - conflict de interese și/sau favoritism 			
	<p>IV. Concluzia expertizei</p> <p>Potrivit notei informative a proiectului, finalitatea scontată a acestuia este trecerea gospodăriilor țărănești, activitatea cărora a depășit cadrul unei afaceri de familie, la alte forme organizatorico -juridice.</p> <p>În procesul de promovare a proiectului, au fost respectate rigorile de asigurare a transparenței decizionale statuate de prevederile art.8 lit.a)-d) al Legii nr. 239-XVI din 13 noiembrie 2008 privind transparența în procesul decizional.</p> <p>Nota informativă a proiectului a fost întocmită cu întrunirea parțială a exigențelor de tehnică legislativă statuate de prevederile art.30 lit.a)-f) al Legii cu privire la actele normative nr.100 din 22 decembrie 2017.În contextul dat, se recomandă autorului revizuirea spectrului de argumente expuse, cu</p>	<p>Se acceptă.</p>		

	<p>aspectele deficitare evidențiate potrivit compartimentului I.5. Justificarea soluțiilor proiectului, întru susținerea amendamentelor înaintate pentru asigurarea suportului factologic și pertinentei acestora.</p> <p>Amendamentele propuse, reglementează un mecanism de revizuire a regimului fiscal aplicabil gospodăriilor țărănești, în dependență de anumiți indici cantitativi de calificare a acesteia (stabiliți conform art.I pct.9 al proiectului). Analiza prevederilor propuse, denotă anumite carențe ce pot condiționa neclarități la etapa implementării normelor și riscuri de corupție aferente proceselor reglementate. Carențele prenotate vizează: - utilizarea unor cuvinte/expresii („similar”, „pentru întreaga perioadă”), care atribuie caracter ambiguu mecanismului reglementat și pot determina incertitudine la etapa implementării normei, sub aspectul concretizării tendențioase a regimului fiscal aplicabil subiecților vizați;</p> <ul style="list-style-type: none"> - reglementarea insuficientă a unor aspecte procedurale ce vizează nemijlocita implementare a mecanismului propus (procedura administrativă aplicabilă și subiectul responsabil de evaluarea și delimitarea aspectelor ce țin de depășirea indicilor prestabiliți de proiect, etc.) - atribuții excesive ale entităților publice exercitate în contextul supravegherii procesului de reorganizare a gospodăriilor țărănești. <p>Prin urmare, se recomandă autorului revizuirea prevederilor proiectului prin prisma recomandărilor statuate de compartimentul III al prezentului raport de expertiză anticorupție.</p>	
<p>Grupului de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător (Extras din Procesul-verbal nr. 19 al ședinței din 16 mai 2023)</p>	<p>S-a menționat că analiza de impact prezentată repetat spre examinare Grupului de lucru, este aceeași, fără modificări,</p> <p>Conform opiniei, la <i>definirea problemei</i>, în acest compartiment, conform cerințelor Metodologiei, este necesar de identificat clar ce probleme (existente sau potențiale) sunt depistate, care probabil necesită intervenția statului. Se clarifică în detaliu situația existentă, se identifică cauzele problemelor depistate, care exact sunt părțile afectate și în ce mod. Orice enunțuri în formă concluzivă din cadrul Definirii problemei necesită să fie susținute de date, exemple, analiza și identificarea cauzelor.</p> <p>La definirea problemei sunt prezentate unele concluzii bazate pe raționamentul echității care nu sunt susținute de date, exemple clare și o analiză cantitativă. Adică întreaga argumentare se construiește doar pe unele date preluate din cererile pentru subvenționare și pe presupunerile autorilor precum că unele GT nu sunt eficiente suficient, așa încât un număr mai mic de oameni să prelucreze arii mai vaste de terenuri. Nu este prezentată nici o statistică reală pe numărul de GT</p>	<p>Se acceptă parțial. După cum s-a menționat în ședința de susținere a Analizei Impactului de Reglementare, Ministerul a efectuat toate demersurile pentru colectarea datelor necesare estimării impactului proiectului. Autoritățile sesizate au comunicat imposibilitatea prezentării informațiilor (Serviciul Fiscal de Stat, Agenția Servicii Publice).</p> <p>Totodată, în proiect este prevăzut că „Față de gospodăria țărănească care a depășit suprafețele și numărul de animale prevăzute în anexă și nu și-a executat obligația de la art. 3 alin. (3) este aplicat regimul fiscal general, începând cu 1 ianuarie a anului următor în care s-a constatat această depășire”. Ceea ce corespunde, în parte, cu</p>

și capacitățile acestora, veniturile acestora și achitățile la buget în ultimii ani. Astfel concluziile înaintate de autori sunt mai mult speculative.

Dar cel mai important, nu este clar care totuși este problema identificată. Dacă este o problemă de ordin fiscal, atunci este necesar să se demonstreze cât nu se colectează la buget (care sunt pierderile estimative), dacă e o problemă în sistemul de subvenționare (o problemă în acordarea eronată a priorității), atunci trebuie să se explice și analizeze în detaliu ce criterii se încalcă în acest proces și ce prejudicii apar.

În AI se accentuează doar problema veniturilor la buget și în mod eronat se pornește de la prezumția că aceasta reprezintă beneficiul social suprem, fără a se lua în considerație că un obiectiv importat pentru stat ar fi anume să motiveze apariția la cât mai multe GȚ, inclusiv prin menținerea și aprofundarea facilităților posibile. Totodată în analiza expusă nu se ține cont că din perspectiva disciplinării și responsabilității antreprenorului, forma de GȚ este mult mai convenabilă statului, odată ce e legată de persoana fizică care răspunde cu tot patrimoniul său, ori în cazul societății comerciale, aceeași persoană nu va răspunde decât cu patrimoniul întreprinderii.

La *stabilirea obiectivelor* este necesar ca acestea să fie racordate la cauzele problemelor, să fie măsurabile, tangibile și expuse în timp. Ceea ce este expus la obiective sunt doar acțiunile/soluții potențiale preconizate de autori. Obiectivele lipsesc.

La *identificarea opțiunilor*, conform cerințelor Metodologiei, trebuie să se clarifice clar și în detaliu ce soluții (drepturi, obligații, mecanisme) se propun prin intervenția preconizată și cum acestea abordează situația existentă. Intervenția preconizată este expusă parțial, necesită expunere mai desfășurată, inclusiv cu argumentarea limitărilor preconizate.

În analiza prezentată este imperativă una sau mai multe opțiuni alternative, în dependență de accentul pe care se pune în definirea problemei. Cel puțin dacă problema există din perspectivă bugetar-fiscală (așa cum încearcă să se argumenteze), atunci o opțiune rațională și mult mai puțin invazivă ar fi un regim fiscal diferențiat pentru toate G.Ț. în dependență de suma veniturilor, adică depășirea unui plafon va semnifica trecerea automată la o altă cotă de impozit pe venit. Sau pot fi identificate și alte opțiuni, în dependență de problema reală, cauzele acesteia și obiectivele trasate.

Analiza opțiunilor. În cadrul acestui compartiment, conform cerințelor Metodologiei, este necesar să se indice impactul noilor prevederi din proiect și costurile de conformare în comparație cu beneficiile și costurile situației actuale, la fel să clarifice cum vor influența soluțiile propuse asupra cauzelor problemelor. Acest compartiment necesită completări substanțiale.

recomandarea expertului de a aplica un regim fiscal diferit față de gospodăria țărănească.

	<p>Compartimentul nu conține de principiu nici o estimare a costurilor și beneficiilor. Pentru a stabili că opțiunea recomandată este una oportună și proporțională, este imperativ să se estimeze potențialele beneficii (<i>creșterea reală de venituri la buget în următorii ani</i>), luând în calcul un scenariu realist, în care multe GȚ o să fie demotivate să-și crească capacitățile, altele vor ascunde venituri și probabil în viitor mulți antreprenori s-ar putea nici să nu se lanseze în proiecte investiționale mai mari.</p> <p>În paralel costurile identificate necesită să fie la fel estimate și raportate la numărul total de GȚ care vor fi vizate de modificările propuse. Luând în calcul nu doar costurile de schimbare a formei de organizare (taxe oficiale, povara administrativă – timp, efort etc.) dar și pierderile totale din schimbarea regimului fiscal, contabil, de asigurare socială etc. Inclusiv-costurile pentru autorități (ASP, SFS ș.a.) pentru a monitoriza suplimentar G.Ț în cauză și a efectua sau impune modificările impuse de lege. În acest sens este foarte important să se identifice cât mai exact câte gospodării țărănești active vor fi afectate direct de intervenția propusă (<i>adică câte se încadrează în limitele propuse, câte depășesc aceste limite și câte sunt aproape de limitele în cauză și în viitor s-ar putea să se confrunte cu aceste limitări</i>). Astfel, impactul calculat pentru o întreprindere va putea fi extrapolat pentru tot numărul de gospodării afectate și va putea fi identificat costul total al intervenției.</p> <p>Doar după ce costurile obligațiilor și pierderilor potențiale se suprapun cu potențialele beneficii care ar putea apărea, se va identifica suma beneficiilor nete (dacă aceasta există) și se va concluziona despre oportunitatea și necesitatea intervenției propuse.</p> <p><i>În partea ce ține de consultările publice</i> atenționăm că procesul consultativ necesită a fi unul mult mai amplu și descris corespunzător, este necesar de concretizat cu cine s-au dus consultările și, cel mai important, dacă pe lângă asociațiile menționate, au fost de fapt consultate gospodăriile țărănești.</p> <p>Concluzii: Analiza prezentată corespunde parțial cu cerințele Metodologiei de analiză a impactului în procesul de fundamentare a proiectelor de acte normative, odată ce nu demonstrează suficient existența problemei abordate, nu reflectă impactul soluțiilor propuse și nu argumentează oportunitatea și necesitatea intervenției. <i>Analiza necesită să fie completată substanțial și nu poate fi recomandată susținerea.</i></p>	
<p>Congresul Autorităților Locale din Moldova nr. 125/2023 din 18 mai 2023</p>	<p>1. Considerații generale Congresul Autorităților Locale din Moldova (CALM) a examinat adresarea Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare nr. 14-02/1296 din 11 mai 2023 de avizare a proiectului definitivat al hotărârii Guvernului privind aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (modificarea</p>	<p>Nu se acceptă, întrucât propunerile formulate nu vizează scopul proiectului pentru care a fost inițiat. Totodată, subliniem că Ministerul va ține cont de acestea în contextul următoarelor modificări ale Legii nr. 1353/2000 privind gospodăriile țărănești</p>

condițiilor de exercitare a activității de întreprinzător de către gospodăriile țărănești) (număr unic 219/MAIA/2023), [în continuare – proiectul de hotărâre]. CALM a analizat prevederile proiectului hotărârii prin prisma legislației în vigoare și a intereselor autorităților administrației publice locale, corelate cu interesele cetățeanului.

2. Legislația aplicabilă

- Codul civil;
- Codul fiscal;
- Codul de executare;
- Legea privind administrația publică locală nr.436/2006;
- Legea nr. 435/2006 privind descentralizarea administrativă;
- Legea nr. 1353/2000 privind gospodăriile țărănești (de fermier);
- Legea nr. 845/1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi;
- Legea nr. 71/2023 cu privire la subvenționarea în agricultură și mediul rural;
- Legea nr. 156/1998 privind sistemul public de pensii;
- Legea nr. 489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale;
- Legea nr. 220/2007 privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali;
- Legea nr. 228/2010 cu privire la protecția plantelor și la carantina fitosanitară.

3. Constatări principale:

Proiectul de hotărâre urmărește stabilirea unor suprafețe de terenuri ocupate de o anumită cultură pe care o poate deține gospodăria țărănească, dar care cumulativ cu alte culturi nu va putea depăși 150 ha, precum și numărul maxim de animale, fixarea unor praguri până la care activitatea de cultivare a culturilor nu se va considera activitate profesională, ș.a.

În adresa Congresului Autorităților Locale din Moldova (CALM) au intrat sesizări din partea mai multor specialiști în domeniu și autorități ale administrației publice locale, privind existența mai multor probleme ce necesită soluționare ce vizează procedura de selectare a gospodăriilor țărănești inactive (GȚI) și radierea acestora conform prevederilor Legii nr. 51 din 10.03.2022 cu privire la instituirea unor măsuri de susținere a gospodăriilor țărănești (GȚ). În această ordine de idei, se propune introducerea unui Articol nou, cu modificări la Legea nr. 51/2022.

Cu regret, la sesizarea CALM către autoritatea statală abilitată pe problema modificării Legii nr. 51/2022, Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova prin răspunsul nr. 26-12/2-10/65359 expediat la 15.05.2023, a demonstrat că nu s-a dorit a se pătrunde în miezul problemei și s-a reacționat mai mult formal, chiar

(de fermier).

dacă, aparent scrisoarea conține și o propunere de completare a Legii nr. 1353/2000 (completarea la art. 27 alin. (1) din Legea nr.1353-XIV din 03.11.2000 privind gospodăriile țărănești (de fermier) după textul „își încetează activitatea” cu sintagma „în conformitate cu Legea nr. 220 din 19.10.2007 privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali” și o propunere de „revizuire a listei documentelor/datelor necesare înscrierii în registrul gospodăriilor țărănești (de fermier) de comun acord cu Agenția Servicii Publice”.

4. Propuneri asupra proiectului de hotărâre.

Propunem următoarele completări ale proiectului de hotărâre:

Se propune introducerea unui Articol nou (cu renumerotarea), prin care să fie operate modificări la Legea nr. 51/2022 cu privire la instituirea unor măsuri de susținere a GȚ, care să prevadă:

1. Modificarea Art.1 alin. (2) din Legea nr.51/2022, prin stabilirea unei termen rezonabil pentru stingerea datoriilor față de bugetul local, la taxa de amenajare a teritoriului din partea GȚI, în contextul în care unii fondatori sunt decedați, iar moștenitorii acestora nu cunoșteau despre existența datoriilor înregistrate în baza de date a Inspectoratului Fiscal, iar alții, aflați peste hotare, nu au avut posibilitatea de a stinge până la data de 01.05.2022 datorii ne semnificative. Taxa pentru amenajarea teritoriului fiind o taxă locală aprobată de consiliul local (art. 14 din Legea nr. 436 din 28.12.2006 privind administrația publică locală) eventualele datorii ale GȚ se încasau pe parcursul anului, de regulă, concomitent cu achitarea impozitului funciar, iar data stabilită de lege (01.05.2022) a limitat posibilitatea deținătorilor de GȚ de a-și stinge datoriile ne semnificate, fapt ce a determinat neincluderea în lista primară a GȚI întocmită de Inspectoratul Fiscal, deși acestea întruneau toate celelalte condiții a lichidării prevăzute la Art.1 alin. (2) din Legea nr.51 din 10.03.2022.

2. Autorizarea/permisiunea expresă a radierii GȚI, fondatorii cărora sunt decedați și care din anumite motive, la perfectarea actelor de succesiune, moștenitorii legali nu au stins datoria la taxa pentru amenajarea teritoriului.

3. Revizuirea conținutului dosarului (sau excluderea) pentru înregistrarea la ASP a GȚI supuse lichidării. În context, menționăm, că procedura de lichidare anterioară datei de 01.05.2022, realizată prin intermediul Inspectoratului Fiscal teritorial, a fost una simplificată. Inspectoratul Fiscal în colaborare cu APL identificau fondatorii de GȚ care erau decedați sau care nu mai dețineau terenuri și întocmeau listele GȚ care se lichidau în baza deciziilor interne ale Inspectoratului Fiscal. Actualmente, în multe APL nu este real posibil de a se recupera copiile de pe certificatele de GȚ (care au fost eliberate la mână deținătorului), bonurile de plată din anii 2000, copiile de pe actele ce confirmă

dreptul de proprietate ale terenurilor etc. În acest context, este evidentă necesitatea de a revizui formalitățile respective în sensul excluderii din lista documentelor dosarului a documentelor menționate, precum și a bonului de plată ce confirmă achitarea taxei de înregistrare a GȚ (bonurile au fost transmise fondatorilor și nu s-au păstrat în arhiva APL). În general, considerăm nejustificată întocmirea unui dosar pentru o GȚ, care nu a deținut niciodată cont bancar, ștampilă sau aparat de casă și care a fost lichidată datorită faptului că fondatorul a decedat sau a vândut toate terenurile, particularități ce sunt vizibile în bazele de date ale Inspectoratului Fiscal teritorial.

Susținem aprobarea proiectului de hotărâre cu propunerile de completare susmenționate.

**Viceprim-ministru,
Ministrul agriculturii și industriei alimentare**

ex. Vasilii Dogotari
tel. 204 - 525

Vladimir BOLEA

Digitally signed by Bolea Vladimir
Date: 2023.11.23 15:31:59 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

